

A MARILYN, IN MEMORIAM

JOSEP MARIA SUBIRACHS

«Peut-être est -ce le néant qui est le vrai et tout notre rêve est-il inexistant... Nous périrons, mais nous avons pour otages ces captives divines qui suivront notre chance. En la mort avec elles a quelque chose de mois amer, de mois inglorieux, peut-être de moins probable»

MARCEL PROUST

El temps passa de pressa, ja fa trenta cinc anys * que Marilyn Monroe va abandonar el món dels mortals.

La privació de la seva presència, com la que en un altre estil va dur a terme la Divina Greta, ens estalvià la depriment visió que mostraven en els seus darrers dies «els animals més bells del món», Ava i Rita. Marilyn, que tindria ara setanta anys, ens ha deixat així la seva imatge immaculada.

La boca entreoberta de Marilyn, figura emblemàtica del desig, és una més de les obres en les quals la passió amorosa és sublimada per l'art com «Traspasada», de Teresa d'Àvila, el marbre que de la mateixa santa va fer Bernini, la tela «Júpiter i Io» de Correggio, el Taj Mahal d'Agra, la «Dànae» de Rembrandt, «Tristan e Isolda» de Wagner, el poema «La chevelure» de Baudelaire, «La nit de Walpurgis» de Thomas Mann, o l'«strip-tease» de Gilda. La capacitat d'elevat l'instint a la categoria de l'erotisme, lluny de la pornografia i lluny de l'anecdòtica cursileria d'Henry Miller o de Felicien Rops, és una de les característiques que identifiquen l'ésser humà. La voluntat de plantejar-se problemes i de crear-se necessitats (l'existència de l'art n'és l'exemple més destacat), la facultat de fabricar utensilis cada vegada més perfeccionats, el domini del foc i el cuinat dels aliments, la de donar un nom a cada cosa i de fixar amb l'escriptura la comunicació originàriament oral, la noció del pas del temps

* Escric aquest article l'octubre de 1997

i la consciència de la mort, són, junt amb l'erotisme, els pocs però definitius atributs que ens diferencien dels altres éssers.

Quan fascinats per la finestra oberta vers el món que va ser per a nosaltres el cinema nord-americà, vàrem veure-la per primera vegada en una brevíssima aparició en «Asphalt Jungle» de John Huston, vàrem estar segurs de què aquella beneïta intel·ligent que es feia anomenar Marilyn Monroe, ja que el seu nom autèntic era Norma Jean Baker, ens acompanyaria sempre. Aquesta impressió va ser reforçada aquell mateix any de 1950 per una altra obra mestra «All about Eve» de Joseph Leo Mankiewicz on també tenia un curiós paper secundari.

Després varen seguir quinze títols més, entre els que recordarem «The seven year itch» de 1955, que ens va arribar amb el nom de «La tentación vive arriba» de Billy Wilder, on la Monroe recrea la figura arquetípica de Venus seminua sobre el respirall del metro a l'encreuament de Lexington amb la 52, en el cor de Manhattan. Imatge que Gene Wilder citaria 29 anys després en «The Women in red».

L'any 1962 va començar a treballar en «Something's got to give» una comèdia de George Cukor, mentre ella estava vivint un autèntic drama. Finalment, el 5 d'agost d'aquell mateix any varen tenir lloc les noces d'Eros i Thànatos oficiades amb una sobredosi de Nembutal.

Malgrat el temps transcorregut no podem oblidar aquella estrella fugaç que va deixar una estela en els nostres somnis i que ha desencadenat tanta iconografia i tanta literatura des d'Andy Warhol a Madonna, des de Terenci Moix a Truman Capote...

Em sembla doncs oportú recordar aquest tràgic però fascinant aniversari del suïcidi de Marylin (que ara sembla que va ser un homicidi) i que va avançar-se sols un any al magnicidi de Dallas.

S.